

В #Чернігівському НДЕКЦ МВС виконуються судові #економічні експертизи за трьома експертними спеціальностями.

11.1 «Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності»:

Даний вид експертизи досліджує закономірності утворення та відображення інформації у бухгалтерському та податковому обліку за господарськими операціями.

Об'єктами зазначеного виду досліджень є документи, бухгалтерські реєстри та бухгалтерська звітність, в яких відображена господарська діяльність підприємств, у тому числі й протиправна.

Головні завдання експертизи є встановлення:

- визначення документальної обґрунтованості розміру нестачі або надлишків товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів, періоду і місця їх утворення;
- визначення документальної обґрунтованості оформлення операцій з одержання, зберігання, виготовлення, реалізації товарно-матеріальних цінностей, у тому числі грошових, основних засобів, надання послуг;
- визначення документальної обґрунтованості відображення в обліку грошових коштів, цінних паперів;
- визначення документальної обґрунтованості відображення в обліку операцій з нарахування та виплати заробітної плати, інших виплат;
- установлення відповідності чинному законодавству відображення в податковому обліку доходів та витрат за фінансово-господарськими операціями, що підлягають оподаткуванню податком на прибуток;
- визначення відповідності чинному законодавству відображення в податковому обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість.

Проведення ревізійних дій (визначення експертами-економістами будь-яких економічних показників без попереднього проведення документальних перевірок фінансово-господарської діяльності суб'єктом контролю) не належить до завдань економічної експертизи.

Орієнтовний перелік вирішуваних запитань:

1. Чи підтверджується документально встановлена за актом інвентаризації від (зазначаються реквізити акта) нестача (надлишки) грошових коштів у касі на суму (зазначається сума) на підприємстві (указується назва установи, організації) за період (зазначити)?

2. Чи підтверджується документально нестача товарно-матеріальних цінностей (чи основних засобів), встановлена за актом інвентаризації на підприємстві (зазначається назва організації), за період роботи (вказується період) матеріально відповідальної особи (зазначаються прізвище, ім'я, по батькові) у розмірі (указуються кількісні та вартісні показники)?

3. Чи підтверджується розмір безпідставно виплаченої та списаної по касі (зазначається назва підприємства) заробітної плати з урахуванням даних, наданих органом (особою), який (яка) призначив(ла) експертизу (залучив(ла) експерта), та висновків почеркознавчої експертизи про те, що підписи в платіжних документах про одержання заробітної плати (номер відомості, період) учинені не особами, які в них зазначені?

4. Чи обґрунтовано відшкодовано (зазначається кому і за який період) витрати на відрядження (в якій сумі)?

5. Чи підтверджуються документально висновки перевірки (зазначаються реквізити акта перевірки) у частині, що стосується завищення обсягу і вартості виконаних робіт з урахуванням висновків інших видів експертиз?

6. Чи підтверджується документально необґрунтоване списання будівельних матеріалів, нарахування та виплата заробітної плати на завищений обсяг і вартість виконаних робіт (з урахуванням висновків інших видів експертиз)?

7. Чи підтверджується документально зазначене в акті податкової інспекції (указуються реквізити акта) заниження об'єкта оподаткування (указується організація) за період (зазначається який) і донарахування до сплати податків та обов'язкових платежів до бюджету (указується яких)?

8. Чи підтверджуються документально висновки акта державної податкової інспекції (номер, дата) про завищення підприємством (назва) заявленої суми бюджетного відшкодування з податку на додану вартість за період (указується період)?

9. Чи підтверджується документально сума необґрунтовано перерахованих коштів відділом Державної адміністрації на рахунок будівельної організації за виконання будівельних робіт по об'єкту «Реконструкція (назва об'єкту)», якщо з урахуванням висновку будівельно-технічної експертизи вартість фактично виконаних будівельних робіт становить (сума грн)?

10. Чи підтверджується документально відсутність товарно-матеріальних цінностей, виявлених у результаті перевірки, відображеної в акті інвентаризації.

Вимоги: разом з постановою (ухвалою) про призначення експертизи експертові слід надати документи бухгалтерського обліку, які містять відомості - вихідні дані для вирішення поставлених питань. Такими

документами можуть бути: прибуткові та видаткові накладні, ордери, звіти матеріально відповідальних осіб, картки складського обліку, касові книжки, матеріали інвентаризації, акти ревізій, таблиці, наряди, акти приймання виконаних робіт, трудові договори, розрахункові платіжні відомості, виписки банку, платіжні доручення і вимоги, договори про матеріальну відповідальність, накопичувальні (оборотні) відомості, журнали-ордери, меморіальні ордери за балансовими рахунками, головні книги, баланси й інші первинні та зведені документи бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

Якщо ведення бухгалтерського обліку механізовано, експертові надаються документи на машинних носіях (роздруківка реєстрів бухгалтерського обліку).

Якщо експертиза призначається з метою перевірки висновків (актів) документальної ревізії, в постанові про призначення експертизи слід зазначити, які саме висновки і з яких причин викликають сумнів (суперечать іншим зібраним у справі доказам, заперечуються зацікавленими особами, непереконливо обґрунтовані ревізорами та ін.).

Якщо слідчі зазнають труднощів у визначенні документів, які необхідно представити для надання висновку експерта, їм слід звернутися за консультацією до спеціаліста.

Документи мають бути систематизованими (за епізодами діяння, періодами тощо), підшитими, прошнурованими та пронумерованими.

11.2 «Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій».

Досліджує закономірності утворення та відображення інформації щодо фінансово-економічних показників діяльності підприємств, формування їх статутних фондів, акціонування, паювання, банкрутства та ліквідації підприємств, орендних відносин, цільового використання бюджетних та інших коштів підприємств за господарськими операціями, документального підтвердження розміру шкоди, пов'язаної з незаконним виловом риби або вирубуванням дерев.

Об'єктами зазначеного виду досліджень є матеріальні носії інформації економічного характеру (бухгалтерські дані та звіти, планові та аналітичні документи), в яких відображаються як позитивні, так і негативні зміни економіки, бухгалтерського обліку та контролю, аналізу господарської діяльності. Об'єкти економічної експертизи конкретизують її предмет і визначають параметри досліджень відповідно до завдань, поставлених на її вирішення.

Головними завданнями дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій є:

- визначення документальної обґрунтованості, аналізу показників фінансового стану (платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості тощо);

- визначення документальної обґрунтованості аналізу і структури майна та джерел його придбання;
- визначення документальної обґрунтованості стану та інтенсивності використання оборотних активів та джерел їх формування;
- визначення документальної обґрунтованості та аналізу джерел власних коштів та результатів фінансово-господарської діяльності;
- установа документальної обґрунтованості та аналізу загальногосподарських і спеціальних фондів;
- визначення документальної обґрунтованості та аналізу реальності розрахунків з дебіторами і кредиторами;
- визначення документальної обґрунтованості та аналізу економічної доцільності отримання і використання кредитів і позик;
- визначення документальної обґрунтованості та аналізу витрат і цін як чинників фінансової стабільності, беззбитковості;
- визначення документальної обґрунтованості розрахунків при приватизації та оренді відповідно до чинних методик оцінки вартості майна, що приватизується, та інші питання, пов'язані з приватизацією, банкрутством підприємств;
- визначення документальної обґрунтованості розрахунків частки майна при виході учасника зі складу засновників;

1. визначення документальної обґрунтованості розрахунків втраченого Чи підтверджується документально сума внеску до статутного фонду (зазначається організація або учасник) та розрахунок розміру частини майна, що підлягає поверненню учаснику, який вибув зі складу засновників (зазначається дата виходу)?

2. Чи підтверджується документально розмір збитку від необґрунтованого заниження (несплати) орендної плати (зазначається організація) за період (зазначається який) і в якій сумі?

3. Чи є у вартості об'єктів нерухомості (яких саме), що підлягали приватизації, частка фінансування споруд за рахунок державних коштів відповідно до наданих установчих та первинних документів?

4. Чи підтверджуються документально висновки акта перевірки щодо нецільового використання бюджетних коштів, отриманих підприємством (назва) за бюджетною програмою (назва програми)?

5. Чи підтверджуються документально висновки акта перевірки стосовно наявності у підприємства (організації) (назва) заборгованості з виплати заробітної плати станом на (зазначити дату)?

6. На які потреби були витрачені грошові кошти підприємства (назва) в період існування заборгованості по заробітній платі перед своїми працівниками?

7. Чи підтверджується документально та нормативно розрахунок дивідендів до виплати, здійснений підприємством (назва) емітенту корпоративних прав (назва юридичної або прізвище, ім'я, по батькові фізичної

особи) за період (зазначається період)?

8. Чи підтверджується документально розрахунок суми збитків, пов'язаний з незаконним виловом риби, відповідно до протоколу огляду місця події, що проводився в (назва водойми), на підставі додатка №1 до Постанови КМУ від 21.11.2011 року № 1209?

9. Чи підтверджується документально розрахунок розміру шкоди, пов'язаний з незаконним вирубуванням дерев в (№ ділянки, кварталу, виділу) лісництва (назва лісництва), виявленого (дата), на підставі додатку № 1 до Постанови КМУ від 23.07.2008 № 665?

- заробітку (від несвоєчасної виплати компенсації заподіяної шкоди при втраті працездатності і в інших випадках);
- визначення документальної обґрунтованості цільового витрачання бюджетних коштів;
- визначення документальної обґрунтованості розрахунків втраченої вигоди.

Вирішення питань стосовно дотримання комітетами з конкурсних торгів вимог законодавства, що регламентує проведення закупівлі товарів (робіт та послуг) за бюджетні кошти, не належить до завдань економічної експертизи.

Орієнтовний перелік вирішуваних запитань:

11.3 «Дослідження документів фінансово-кредитних операцій».

Досліджує закономірності утворення та відображення інформації у банківському обліку і звітності за господарськими операціями.

Об'єктами зазначеного виду досліджень є документи бухгалтерського, податкового обліку і звітності; документи про економічну діяльність підприємств і організацій; документи фінансово-кредитних операцій.

Головними завданнями дослідження документів фінансово-кредитних операцій є встановлення:

- визначення документальної обґрунтованості оформлення банківських операцій з відкриття рахунків, руху грошових коштів на рахунках;
- визначення документальної обґрунтованості оформлення та відображення в обліку операцій з видачі, використання та погашення кредитів;
- визначення документальної обґрунтованості оформлення та відображення в обліку банків їх фінансово-господарської діяльності;
- визначення відповідності чинному законодавству відображення фінансово-господарських операцій банків вимогам нормативних актів з ведення обліку і подання звітності;
- визначення документальної обґрунтованості відображення фінансово-господарських операцій щодо нарахування та сплати банками податків та їх відповідність даним обліку та звітності, чинному законодавству;
- установлення кола осіб, на яких покладено обов'язок забезпечення дотримання вимог нормативно-правових актів з банківського обліку і контролю.

Орієнтовний перелік вирішуваних запитань:

1. Чи підтверджуються документально висновки акта перевірки щодо відповідності вимогам чинного законодавства документального оформлення операцій (назва банку) з надання кредитів, з повноти та нарахування і сплати відсотків за користування кредитами позичальником (назва юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи) за кредитною угодою (номер, дата)?

2. Чи відповідає перелік документів, наданих банку підприємством (назва) для отримання кредитних коштів за кредитною угодою, чинному Положенню про кредитування?

3. Чи підтверджується документально вартість активів (майна) у підприємства (позичальника), наданого в заставу за кредитною угодою?

4. Чи підтверджується документально розмір збитків банку, визначений в акті перевірки (вказується суб'єкт контролю), в результаті необґрунтованої видачі, неповернення кредиту за угодою (номер, дата)?

5. Чи підтверджується бухгалтерськими та первинними документами нецільове використання кредитних коштів за угодою (номер, дата)?

6. Чи підтверджується документально дотримання банком (назва) відповідних нормативів відрахувань до страхового резерву?

7. Чи відповідає наявний у матеріалах справи розрахунок заборгованості позичальника (по сплаті процентів за кредит та погашення основної суми боргу) перед банком умовам укладеного між вказаними сторонами кредитного договору та розрахунковим документам щодо видачі та погашення кредиту за цим кредитним договором?

ВАЖЛИВО!!! Необхідно враховувати те, що для призначення економічних експертиз з вирішенням питань стосовно встановлення тих чи інших економічних показників чи порушень законодавства у бухгалтерському обліку підприємств, необхідною умовою є обов'язкове проведення документальних перевірок фінансово-господарської діяльності підприємств суб'єктами контролю (проведення ревізій).

Також не допускається проведення експертизи для з'ясування питань права. Експерти не в праві давати оцінку тим чи іншим діям осіб, а саме відповідати на запитання наступного змісту: чи призвели дії тієї чи іншої особи до нанесення збитків підприємству (чи державному бюджету); чи були нанесені матеріальні збитки підприємству (чи державі) в результаті дій тієї чи іншої особи; які збитки були нанесені підприємству (чи державі) в результаті дій тієї чи іншої особи; хто був матеріально-відповідальною особою на підприємстві у той чи інший період; чи відповідали дії тієї чи іншої особи обов'язкам викладеним у посадовій інструкції і т. ін.

Окрім вище викладеного, до завдань економічної експертизи не належить вирішення питань стосовно дотримання комітетами з конкурсних торгів вимог законодавства, що регламентує проведення закупівлі товарів

(робіт та послуг) за бюджетні кошти (проведення тендерів на закупівлю товарів, робіт, послуг).

Необхідно враховувати також наступне:

- перед призначенням економічних експертиз, які стосуються завищення обсягів будівельних робіт – в обов'язковому порядку необхідно проводити будівельно-технічну експертизу;

- перед призначенням експертиз, які стосуються виплат коштів тим чи іншим особам готівкою, необхідно проводити почеркознавчу експертизу для встановлення, чи тією особою, що вказана у документі про виплату, виконаний підпис про отримання коштів.

Вимоги: Разом з документом про призначення експертизи (залучення експерта) експерту слід надати документи бухгалтерського та податкового обліку, які містять відомості, - вихідні дані для вирішення поставлених питань. Такими документами можуть бути: прибуткові та видаткові накладні, ордери, звіти матеріально відповідальних осіб, картки складського обліку, касові книжки, матеріали інвентаризації, акти ревізій, табелі, наряди, акти приймання виконаних робіт, трудові договори, розрахункові платіжні відомості, виписки банку, платіжні доручення і вимоги, договори про матеріальну відповідальність, накопичувальні (оборотні) відомості, журнали-ордери, меморіальні ордери за балансовими рахунками, головні книги, баланси та інші первинні та зведені документи бухгалтерського та податкового обліку і звітності і т. ін.

Якщо ведення бухгалтерського обліку здійснювалося в електронно-обчислювальному вигляді на машинних носіях, експертові надаються роздруківки реєстрів бухгалтерського обліку обов'язково завірені в установленому порядку.

Якщо експертиза призначається з метою перевірки висновків документальної ревізії в ухвалі (постанові) про призначення експертизи слід зазначити, які саме висновки і з яких причин викликають сумнів (суперечать іншим зібраним у справі доказам, оспорується зацікавленими особами, непереконливо обґрунтовані ревізорами та ін.)

Якщо слідчий зазнає труднощів у визначенні документів, які необхідні для надання експертного висновку, їм слід звернутися за консультацією до спеціаліста.

Документи мають бути систематизованими в хронологічному порядку (за епізодами діяння, періодами тощо), підшитими, прошнурованими та пронумерованими.

Вартість проведення досліджень складає від 3376,80.

Перед призначенням експертизи або дослідження безкоштовно проконсультуйтеся за телефоном – (04622) 56387, (сектор економічних досліджень, контактна особа – Суржик Вячеслав Геннадійович) або через електронну скриньку chndekc@ukr.net.